

Metin Türleri

Metin türleri, bir metnin **içeriğine ve amacına** göre ayrıldığı üç ana gruptur.

1 Metin Türü Nedir?

- İçeriğe ve amaca göre sınıflandırma
- Üç ana grup: öğretici, öyküleyici, şiir
- Her grubun kendine özgü amacı var

2 Öğretici Metinler

- Bilgi verir ya da gerçek yaşantıyı aktarır
- Örnek: makale, anı, gezi yazısı, mektup
- Olay kurgulanmaz, gerçeğe dayanır

3 Öyküleyici Metinler

- Bir olayı anlatır
- Zaman, yer, kişi, olay unsuru taşır
- Örnek: hikâye, roman, masal, fabl

4 Şiir

- Duygu ve hayali anlatır
- Ahenkli, çoğu zaman mecazlı dil kullanır
- Dize ve kıta yapısı vardır

5 Tür mü, Biçim mi?

- Tür: metnin ne olduğu (masal, makale)
- Biçim: nasıl anlatıldığı (öyküleme)
- Bir metinde ikisi bir arada bulunur

Metin Türleri Grupları

Grup	Amacı	Örnek Türler
Öğretici metinler	Bilgi vermek, öğretmek	Makale, anı, gezi yazısı
Öyküleyici metinler	Bir olayı anlatmak	Hikâye, roman, masal, fabl
Şiir	Duygu ve hayali anlatmak	Şiir, türkü, mani, ninni

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Metin Türleri: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 ÖĞRETİCİ METNİ TANIMA

"Çay bitkisi nemli iklimi sever, yılda birkaç kez hasat edilir." hangi türdendir?

- 1 Cümle bilgi veriyor mu diye bak
- 2 Duygu veya hayal unsuru yok
- 3 Gerçek, nesnel bilgi veriyor

Cevap: Öğretici metin

ÖRNEK 2 ÖYKÜLEYİCİ METNİ TANIMA

"Bir zamanlar ormanda konuşan bir tilki yaşarmış." hangi türdendir?

- 1 Zaman ve yer belirsiz
- 2 Olağanüstü bir olay var
- 3 Bir olay anlatılıyor

Cevap: Öyküleyici metin (masal)

ÖRNEK 3 ŞİİRİ TANIMA

"Gel ey bahar, dallara / Çiçek çiçek gül getir." hangi türdendir?

- 1 Metin dizeler hâlinde yazılmış
- 2 Bahara seslenen bir duygu var
- 3 Bilgi ya da olay anlatımı yok

Cevap: Şiir

ÖRNEK 4 DÖRT ŞIKLI SORU

Hangisi öğretici metin özelliği taşır? A) Masal girişi B) Hikâyeden bir olay C) Çay bitkisi bilgisi D) Şiir dizesi

- 1 A ve B kurgulanmış bir olay anlatır
- 2 D dizelerle duygu anlatır
- 3 C gerçek bir bilgi verir

Cevap: C

ÖRNEK 5 TÜR-BİÇİM AYRIMI

"Bir varmış bir yokmuş..." metninin türü ve anlatım biçimi nedir?

- 1 Tür: olağanüstü unsurlar masalı gösterir
- 2 Biçim: bir olay anlatılır, öyküleyicidir
- 3 Tür ve biçim birlikte bulunabilir

Cevap: Tür: masal, biçim: öyküleyici

MİNİ TEST

Metin Türleri: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad:

Tarih:

Doğru / Yanlış:

1. Bilgi vermeyi amaçlayan, gerçeğe dayanan metin grubu hangisidir?

- A) Öğretici metinler B) Öyküleyici metinler
C) Şiir D) Masal

3. Aşağıdakilerden hangisi öğretici metin örneği değildir?

- A) Makale B) Gezi yazısı
C) Masal D) Mektup

5. Aşağıdakilerden hangisi fablın özelliğidir?

- A) İnsan gibi davranan hayvanlarla ders vermesi
B) Yalnızca insan kahramanlara yer vermesi
C) Yaşanmış bir anıyı aktarması
D) Bir konuda nesnel bilgi vermesi

7. Metin türü ile anlatım biçimi arasındaki fark nedir?

- A) Aynı kavramdır
B) Biçim yalnızca şiirde kullanılır
C) Tür metnin ne olduğunu, biçim nasıl anlatıldığını gösterir
D) Tür yalnızca masallarda kullanılır

9. Bir metnin öğretici olduğunu gösteren ipucu hangisidir?

- A) Gerçeğe dayanan bilgi vermesi
B) Olağanüstü olaylar anlatması
C) Dizelerle yazılması
D) Kahramanlarının hayvan olması

2. Kurgulanmış bir olayı zaman, yer ve kişi unsurlarıyla anlatan metin grubu hangisidir?

- A) Öğretici metinler B) Öyküleyici metinler
C) Şiir D) Makale

4. Duygu ve hayallerin dizelerle, ahenkli bir dille anlatıldığı tür hangisidir?

- A) Makale B) Hikâye
C) Anı D) Şiir

6. "Bir varmış bir yokmuş..." ile başlayan metnin anlatım biçimi hangisidir?

- A) Açıklayıcı B) Öyküleyici
C) Betimleyici D) Tartışmacı

8. Aşağıdaki türlerden hangisi öyküleyici metin grubuna girer?

- A) Makale B) Gezi yazısı
C) Anı D) Roman

10. Aşağıdakilerden hangisi şiirin özelliklerinden biri değildir?

- A) Dize ve kıta yapısı
B) Uyak ve ritim
C) Nesnel bir dille bilgi verme
D) Mecazlı dil

Cevap anahtarı

1. **A** · Öğretici metinler bilgi vermeyi amaçlar ve gerçeğe dayanır.
3. **C** · Masal öyküleyici bir metindir, öğretici metin örneği değildir.
5. **A** · Fablda hayvanlar insan gibi davranır ve metin bir dersle biter.
7. **C** · Tür metnin adıdır (masal, makale); biçim ise anlatılış yoludur.
9. **A** · Öğretici metinler kurguya değil gerçeğe dayanır ve bilgi verir.

2. **B** · Öyküleyici metinler kurgulanmış bir olayı zaman, yer ve kişilerle anlatır.
4. **D** · Şiirde duygu ve hayaller dizelerle, ahenkli bir dille anlatılır.
6. **B** · Metin bir olay anlattığı için anlatım biçimi öyküleyicidir.
8. **D** · Roman bir olayı anlattığı için öyküleyici metin grubuna girer.
10. **C** · Nesnel bir dille bilgi vermek makale gibi öğretici metinlerin özelliğidir.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:

tahtaapp.com/blog/dersler/7-sinif-turkce-metin-turleri-konu-anlatimi